

Vragen en antwoorden metingen ultrafijnstof in de IJmond

Wat is ultrafijnstof?

Ultrafijn stof is de deeltjes in de lucht die kleiner zijn dan 0,1 micrometer (10.000 keer kleiner dan een millimeter) en niet met het oog te zien.

Ultrafijn stof komt vrij bij verbranding, bijvoorbeeld bij de uitstoot van verkeer, huishoudens en industrie.

Meer informatie over ultrafijnstof is te vinden op de website van het RIVM:

<https://www.rivm.nl/fijn-stof/ultrafijn-stof> en op YouTube: <https://youtu.be/kkj6bsaVvvU>.

Waarom zijn er metingen gedaan naar ultrafijnstof in de IJmond?

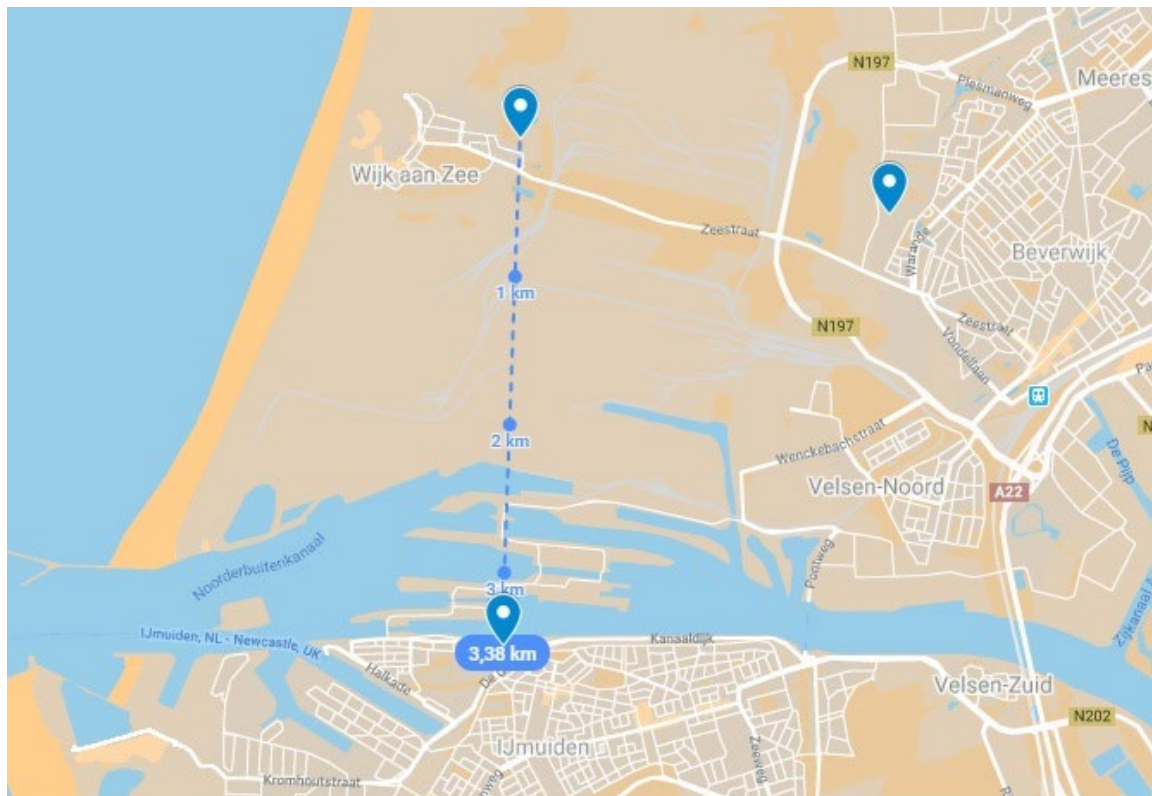
Naar aanleiding van vragen van inwoners heeft de provincie Noord-Holland het RIVM gevraagd om metingen te doen naar ultrafijnstof in de IJmond. Het doel was om meer te weten te komen over de aanwezigheid en hoeveelheid van ultrafijnstof.

Is de gemeten hoeveelheid ultrafijnstof in de IJmond hoog?

In de maanden december en januari is er ultrafijnstof aangetroffen in Wijk aan Zee, IJmuiden en Beverwijk. Van deze drie plaatsen is gemiddeld de hoogste concentratie ultrafijnstof gemeten in Wijk aan Zee en in IJmuiden gemiddeld de minste hoeveelheid. De concentraties zijn vergeleken met metingen van een meetpost in Ookmeer. Dat is een buitenwijk van Amsterdam met niet veel industrie en verkeer in de buurt. De gemeten concentraties in Wijk aan Zee en Beverwijk zijn hoger dan in Ookmeer. Dus daarom kunnen we zeggen dat de hoeveelheid gemeten ultrafijnstof in de maanden december en januari verhoogd is in de IJmond. De gemiddelde concentratie ultrafijnstof in Wijk aan Zee was in deze periode vergelijkbaar met een straat met veel verkeer. Deze niveaus zijn beïnvloed door de windrichting. Als tijdens deze twee maanden de wind bijvoorbeeld meer uit het noordwesten was gekomen, waren de concentraties in Wijk aan Zee lager geweest.

Op welke plekken is gemeten? En waarom is gekozen voor die plekken?

De metingen zijn gelijktijdig uitgevoerd op een drietal meetstations in het IJmondgebied: Wijk aan Zee (De Banjaert), Beverwijk (Creutzberglaan) en IJmuiden (Kanaalstraat). Het betreft hier industrieel beïnvloede stations in bewoonde gebieden. Deze stations worden beheerd door de GGD Amsterdam in opdracht van de provincie.

Figuur 1 IJmond gebied met de locaties van de meetstations Wijk aan Zee, Beverwijk en IJmuiden

Van welke bronnen komt ultrafijnstof in de IJmond?

Ultrafijnstof ontstaat bij verbrandingsprocessen en in het algemeen zijn de belangrijkste bronnen wegverkeer, scheepvaart, luchtvaart, industrie en houtverbranding. Uit het onderzoek is te zien dat het ultrafijnstof komt van het industriegebied tussen IJmuiden en Wijk aan Zee. Dit industriegebied bevat verschillende bronnen van uitstoot: industrie en zware transporten en scheepvaart.

Waarom kan het RIVM niet zeggen van welke bronnen het precies komt?

De studie laat zien dat er bronnen van ultrafijnstof zijn in het IJmondgebied. Als we kijken naar het gebied waar het ultrafijnstof vandaan lijkt te komen, dan zijn hier verschillende bronnen aanwezig die dicht bij elkaar liggen. De precieze plaatsen, de grootte en de continuïteit van de emissies zijn echter niet bekend. Daardoor kunnen we niet één specifieke bron aanwijzen.

Waarom kan met deze studie niets gezegd worden over mogelijke gezondheidseffecten?

Deze studie heeft zich gericht op de vraag of en hoeveel ultrafijnstof er op verschillende plekken in de IJmond voorkomt. In het algemeen wordt aangenomen dat ultrafijnstof effecten heeft op de gezondheid. De huidige stand van de wetenschap laat echter nog niet toe onderbouwde uitspraken te doen over de concentraties waarbij effecten op de gezondheid kunnen optreden. Er is daarom ook nog geen wettelijke norm of gezondheidkundige advieswaarde.

Waarom kan er bij de studie van Schiphol wel iets gezegd worden over mogelijke gezondheidseffecten?

Het doel, de opzet en de uitvoering van het onderzoek bij Schiphol is anders. Met dit onderzoek kijken we gedurende vier jaar hoe we de ultrafijnstof rondom Schiphol goed kunnen meten en berekenen, hebben we onderzocht of ultrafijnstof acute effecten heeft en zijn we bezig met een

onderzoek naar mogelijke effecten van langdurige blootstelling aan ultrafijnstof. De resultaten van dit laatste onderzoek verwachten we in 2021. In de IJmond hebben we alleen metingen gedaan naar de aanwezigheid van ultrafijnstof. We hebben dus niet onderzocht of en in welke mate mensen worden blootgesteld en welke gezondheidseffecten dat kan veroorzaken. Meer informatie over het onderzoek bij Schiphol is te vinden op <https://www.rivm.nl/fijn-stof/ultrafijn-stof/onderzoek-gezondheidsrisicos-schiphol>.